

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅD

VAMMAISNEUVOSTON LAUSUNTO SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNALLE

KOTIIN VIETÄVÄT PALVELUT / KOTIHOIDON KEHITTÄMISOHJELMA

Vammaisneuvosto on saanut lausuttavakseen Kotihoidon kehittämissuunnitelman, joka lähestyy asiaa selkeästi ikääntyneen väestön näkökulmasta. Kotihoidon palveluita kohdistetaan kuitenkin myös vammaisille, vaikka heidän määräänsä ei ohjelmassa esitetäkään. Esimerkkeinä tarjottavista palveluista ovat kotihoidon yöpalvelut, vammaispalvelulain mukaisen palveluasumispäätöksen kotiin saaneiden asiakkaiden kotipalvelut. Nämä palvelut ovat kuitattu kehittämissuunnitelmassa maininnalla ostopalvelut.

Vammaisneuvosto haluaakin osallistua ostopalvelujen pelisääntöjen kehittämiseen, koska ostopalveluilla on merkittävä vaikutus vammaisten henkilöiden palveluihin.

Pidämme riittämättömänä, että vastuu ostopalvelujen koordinoinnista, kilpailutuksesta, sopimusten hallinnasta, laadun valvonnasta ja palvelutuottajayhteistyöstä keskitetään kotihoidossa yhdelle henkilölle. Työn laajuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi työ tulisi osoittaa vähintään kahdelle henkilölle.

Lisäksi pidämme erityisen hälyttävänä, ettei kriittisten tai yllättävien tilanteiden toimintatapa ole nostettu voimakkaammin esiin kehittämissuunnitelmassa. Vakavat, joskus henkeä uhkaavat, tilanteet liittyvät selkeästi ennakoimattomiin tilanteisiin tai tilanteisiin, jossa vuorovaikutus ei ole toiminnut.

Palvelutarpeen arvioinnissa tulee lähtökohtana olla henkilön tarve, eikä niinkään kotipalvelun tarjonta tai mahdollisuudet. Palvelua saatetaan myöntää vasta sitten, kun asiakas ei selviä kotonaan edes kotipalvelun turvin. Päätöksentekoon tulisi saada ennakoitavuutta.

Kotihoidon sisällön osalta herättää ihmetystä, ettei kodinhoidollisiin toimiin ole tarjolla ratkaisua. Asiakkaan terveyden ja turvallisuuden vuoksi tulisi kiinnittää huomiota myös asunnon siivoukseen, vaikka myöntämällä siihen erillinen palvelu.

Etäpalveluja kehitettäessä tulee huomioida, että niitä voidaan tarjota vain tietyntilaisiin tilanteisiin ja vain tietyille käyttäjäryhmille. Voimakkaasti huolenpitoa tarvitsevat asiakkaat tarvitsevat ihmisen myös paikan päälle. Heitä ei voida auttaa etäohjauksen keinoin. Lisäksi tulee tarkastella vastuukysymyksiä esimerkiksi erilaisissa lääke- ja ohjaustilanteissa. Kenen vastuulla on, jos asiakas ohjauksesta huolimatta toimii virheellisesti.

Esitämme, että palveluja digitalisoidaan ainakin viestintämenetelmien osalta, kuten monessa kunnassa onkin jo tehty. Kotihoidon viestintämenetelmä tulisi kehittää paperisesta vihkosta turvallisemmaksi sähköiseksi järjestelmäksi. Näin säästyttäisiin työntekijöiden moninkertaiselta kirjaamiselta ja siitä aiheutuvista virheistä sekä pystyttäisiin jakamaan tietoa ja ohjeistusta eri toimijoiden välillä, myös omaisille.

Kehittämishjelmassa tulee selkeästi kiinnittää huomiota työntekijöiden jakamiseen ja mm. pysäköintiongelmat tulee ratkaista. Lisäksi tulee huolehtia työergonomiasta ja tarvittavista apuvälineistä.

Espoossa 30.5.2017

Pirkko Kuusela
Vammaisneuvoston puheenjohtaja

Viite Lausunto perustuu vammaisneuvostolle toimitettuun asiakirjaan
Kotihoidon kehittämissuunnitelma 18.5.2017

Jakelu: Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta

Tiedoksi: Vammaisneuvosto